

Силабус курсу

Гендерна психологія

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 053 Психологія
Освітньо-професійна програма – «Психологія»

Рік навчання: 3, Семестр: V

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП професор кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н.,
професор **Хазратова Нігора Вікторівна**

Контактна інформація nigora888@ukr.net

Опис дисципліни

Курс гендерної психології передбачає цілеспрямоване системне вивчення основних закономірностей ґендерного розвитку особистості; особливостей соціалізації чоловіків та жінок; наслідків порушення ґендерно-рольової ідентичності та ґендерно-рольової поведінки; ознайомлення з негативними наслідками ґендерних стереотипів і їх подолання в соціотерапевтичній практиці.

Навчальна дисципліна «Гендерна психологія» покликана навчити майбутнього фахівця укладати психологічну характеристику особистості з врахуванням ґендерних аспектів; розв'язувати психолого-педагогічними методами ґендерні конфлікти; застосовувати психологічні знання про ґендер для розробки освітніх консультативних програм та втілювати ідеї гендерної рівності в професійній діяльності.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1 Гендерна психологія: предмет, завдання, становлення.	Володіти системою знань, що стосуються сутності категорії ґендеру та історії його виникнення, відмінності понять ґендер і стать; становлення ґендерного підходу. Розкривати соціально-культурні передумови виникнення ґендерних досліджень. Проводити порівняльний аналіз традиційних теорій статевих ролей, біологічних і соціобіологічних концепцій, філософських концепцій. 1	Питання
4/1	2 Теоретичні основи гендерної психології	Розкривати сутність поняття «гендер» у його співвідношенні з поняттям «стать», еволюцію уявлень про гендер та його сучасну концептуалізацію у психології, різні психологічні теорії, які слугують основою для сучасних психологічних досліджень гендеру. Характеризувати соціокультурне різноманіття гендеру.	Питання

4/2	3. Методологія та методи психологічного дослідження гендеру	Критично аналізувати сучасні психологічні дослідження гендеру на відповідність їх гендерній методології. Розкривати методологічні підходи до кількісних, якісних та крос-культурних досліджень гендеру. Розуміти які дослідження у психології є гендерними, а які псевдо гендерними; яким емпірично встановленим відмінностям можна довіряти; які методи доцільно обирати в дослідженнях психологічних характеристик гендеру.	Реферат, питання
4/2	4. Психологія гендерної соціалізації	Розкривати суть гендерної соціалізації як процесу засвоєння соціальних норм, правил, особливостей поведінки. Характеризувати механізми гендерної соціалізації та вміти пояснити відмінність процесу гендерної соціалізації різних культур. Володіти знаннями щодо механізмів «конструювання гендеру».	Тести
4/1	5. Гендерна роль: соціально-психологічний аспект	Розкривати зміст і роль статевих стереотипів у суспільному житті людей та їх вплив на якість міжособистісного спілкування. Здійснювати порівняльний аналіз моделі поведінки жінки і моделі поведінки чоловіка. Аргументувати особливість проблема сексизму щодо чоловічих та жіночих ролей в Україні та поза її межами.	Питання
2/2	6. Гендерна ідентичність особистості	Знати особливості гендерної диференціації та формування гендерної ідентичності; характеризувати явище фемінності. Розбиратися у співвідношенні таких понять, як сексуальність, статева та гендерна ідентичність, а також послідовністю їх формування в онтогенезі людини. Характеризувати зв'язок жіночої та чоловічої сексуальності з гендерною ідентичністю.	Презентації, питання
4/1	7. Гендерна психологія лідерства	Розкривати специфіку жіночого лідерства та труднощі жінок у реалізації їх прагнень на лідерську роль. Аналізувати жіноче лідерство з точки зору концепції «гендерного потоку», концепції токенизму, теорії рольової конгруентності та інших гендерних теорій. Розкривати суть ідеї гендерної рівності та обґрунтовувати гендерну паритетність як рівність прав, можливостей і самореалізування.	Питання
4/1	8. Психологія гендерного насильства	Розкривати причини поширеності гендерного насильства в наш час, його різновиди, форми та психологічні наслідки. Розуміти специфіку насилля, їх зміст та форми. Здійснювати корекцію наслідків насильства, орієнтуватися в проблемі і можливостях різних підходів та сучасних методах консультування та психотерапії.	Питання тести,
2/2	9. Гендерна психологія спілкування	Розкривати вплив мовних значень та мовленнєвих практик на формування гендерної ідентичності. Обґрунтовувати результати «ранніх» емпіричних досліджень, які виявили відмінності у спілкуванні чоловіків та жінок, причини нерозуміння між статями, вияв домінування чоловіків над жінками у спілкуванні.	Питання тести, МКР

Літературні джерела

1. Богдан Ж., Крамчанінова Д. Визначення співвідношення емпатійних каналів та їхніх об'єктів відповідно до гендерного аспекту. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2019. № 2. С. 108-115
2. Богдан Ж., Мовчан Я. Гендерна психологія: навчально-методичний посібник для здобувачів другої

- (магістерської) вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія. Харків: Друкарня Мадрид, 2021. 155 с
3. Говорун Т. В., Кізь О.Б., Кікінежді О.М. Гендерна терапія як інновація у роботі психолога з молодим подружжям. *Інноваційні технології розвитку психологічних ресурсів особистості*: колективна монографія / відпов. ред. Н.І.Тавровецька. Херсон : Вид-во ФОП Вишемирський В.С., 2019. С. 7-27.
  4. Солодовник Т., Богдан Ж., Серета Н. Гендерні відмінності особистісних характеристик віртуального спілкування молоді студентського віку. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2019. № 3. С. 110-121.
  5. Ткалич М. Гендерна психологія. Київ: «Академія». 2021. 248 с.
  6. Формування комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти: монографія / Богдан Ж., Серета Н., Солодовник Т. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 262 с.
  7. Шаф О.В. Гендерно-психологічні аспекти української лірики ХХ ст. Монографія. Київ: ВЦ «Просвіта». 2019. 608 с.
  8. Щотка О.П. Гендерна психологія: навч. посіб. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 358 с.
  9. M Lanskih, Z Bogdan. Syndrome of emotional burnout research at the heads of Commercial organizations. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2020. №2. С. 46-53.
  10. Wood Gary The Psychology of Gender. London: Routledge. 2018. 118 p.
  11. Rudman Laurie A., Glick Peter The Social Psychology of Gender. How Power and Intimacy Shape Gender Relations. London: Routledge. 2021. 432 p.
  12. Helgeson Vicki S. Psychology of Gender. London: Routledge. 2020. 734 p.
  13. Riggio Heidi R. Sex and Gender. A Biopsychological Approach. London: Routledge. 2021.480 p

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Диференційований залік виставляється автоматично на останньому практичному/семінарському занятті за результатами трьох попередніх модульних форм контролю. У випадку негативної оцінки чи відсутності студента на будь-якому модульному занятті залік не може бути зарахованим.

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на кожному практичному занятті (6 занять-6 оцінок).	Модульний контроль проводиться на 7 практичному занятті. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання письмового завдання, яке складається з 10 тестових завдань (кожне з яких оцінюється в 5 балів) і одного теоретичного питання, яке оцінюється в 50 балів.	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу.	1.Написання реферату, яке включає: опрацювання науково-методичної літератури, вивчення та аналіз законодавчої бази -60 балів 2.Захист реферату=40 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом